

Undset

22/3 2022

Text - textovost

Literární dílo = finalita

Text = neohraničenost, neukončenost

Text – struktura (tkaniny)

„Žádný tkadlec neví, co tká“ (Daniela Hodrová)

Konstitutivní principy textuality

Koheze – realizace povrchové struktury textu, výrazy, stylistické aspekty

Koherence – výsledek kognitivních a ideových procesů, celkový koncept

Intencionalita – záměr autora

Akceptabilita – postoj recipienta

Informativnost

Situačnost – relevantnost v dané situaci

Intertextovost

SU

Hugo Aust: historický román je zvláštní forma výpovědi o vlastní době

SU romány neslouží především k poznání historie. Dějiny jsou zde tvůrčím způsobem přetaveny, a to ve dvou směrech

- a/ hledání smyslu historické narace svého národa a evropské kultury
- b/ obraz člověka (obraz moderního člověka)

Tempo vyprávění

„velmi pomalé a inspirující k reflexi“

Popisné pasáže by mohly znamenat ulpění na povrchu nebo vnějškovou antikvárnost, ve skutečnosti jsou odrazem nitra jednajících osob, paralelním nasvícením jejich psychiky, vztahových a společenských souvislostí.

C.F. Engelstad

Srovnání

Ve srovnání s trilogií působí OA nevyrovnaně, fragmentárně

Hlavní postava se vymyká charakteristice (silný i slabý), vnitřní chaos

Jako milostná romance nebo rytířský příběh by musel být OA považován za fiasko

1

Typologie postav zde nepodléhá smířlivé logice života ženy a matky, tedy kladné hrdinky, která přes všechna klopýtnutí nikdy neztratí svou tvář a své životní směřování. Čtenářská identifikace byla snadná.

Protože byl horizont očekávání u těchto dvou děl shodný (pauza mezi nimi byla pouze 3 roky), musel se norský čtenář cítit zklamán a podveden.

Diagnóza: autorčin úbytek uměleckých schopností, její zaměření na církevní problematiku má zcizující efekt

X

Česká recepce: „román hledání“, „román vzdoru“

Recenzenti si kladli otázky, jež nesměřovaly k poli mimoliterárnímu/historiografickému, nýbrž k jádru umělecké výpovědi/literarity/literárnosti

2

OA není milostný román ani bildungsroman

Struktura nedisponuje mytologickou a magickou třístupňovostí

Jde o diptych (v českém vydání omylem tetralogie)

Dva díly: Dvojka – dvojakost, dvojpólovost

Antagonismus, ambivalentnost

Protiklady (dobro a zlo) jsou odsouzeni ke koexistenci, byť formou věčného zápasu

3

Epos/antická tragédie bez rozuzlení/explicitní katarze

Vývoj ženy se po spirále dostává na vyšší úroveň obětavé lásky

X

Sirotek, který nemá, s kým by se poradil

Mladý muž, který je krutě trestán za své omyly

Manžel, jeho síly nestačí na zvrácení nepřízně osudu

Zpochybnitelný otec

Pochybný vychovatel

OA

Diskontinuita vnitřního obrazu moderního jedince

Na okraji chaosu i ve struktuře a uspořádání textu

Olav ztrácí privilegium hlavní postavy a tato role připadá Eirikovi